

Andor-Rékási József: A Pannonhalmi Bencés Gimnázium mollusca-gyűjteménye III.

Szemle: *R. Várkonyi Ágnes:* Örökség és küldetés

Részlet az előszóból:

A bencés monostorok kezdettől fogva sorsközösséget vállaltak közvetlen környezetükkel, a vidékkel, a tájjal, amelyben éltek. Sorsközösségük a dialógus volt: szerzeteséletük megszólította a környezetet, ők pedig hagyták, hogy környeze-

tük szóljon hozzájuk, alakítsa őket. Szent Márton pannonhalmi monostora így ágyazódik bele szellemi, valamint közvetlen környezetébe: a kezdetektől párbeszédet folytat a korára jellemző kultúrával, hol alakítva azt, hol pedig alakulva a dialógus révén. Az ezer esztendő elteltével párbeszédbe kell lépnie saját történelmével, hagyományaisal és intézményrendszerével is, őriznie és kutatnia kell azt, ami az évszázadok során növekedett és megőrződött.



ÖRÖKZÖLD

Ebben a rovatban olyan írásokat adunk közre, amelyek ugyan nem napjainkban íródtak, de a könyvtáros szakma számára örökre aktuálisak maradnak.

Egy kis antikvár iskola

A könyv értékének megállapítása az antikvár szakmai legszebb, de legnehezebb része.

A könyv tartalmát először politikai szempontból vizsgáljuk. A nem kívánatos könyvek (fasiszta stb.) az értékelésnél zárhatók. Ki kell azonban emelni az értéktelen könyvek közül azokat a tudományos könyveket, amelyek, ha nem is felelnek meg tartalmilag a mai időknek, tudományos célra használható forrásmunkák. (Irodalomtörténeti, filozófiai stb. munkák.) A legkönnyebb a szépirodalmi könyvek kiválogatása és értékelése, mert ezek árendszere nagyjában kialakult.

Ha olyan könyv kerül a kezünkbe, amelyet sohasem láttunk, akkor a tárgyi tudáson alapuló összehasonlító módszert és a bibliográfiát vesszük igénybe. De gondolkodjunk a külföldi könyvkereskedelemben

tapasztalható áranarchiára (pl. az egyik külföldi katalógus Dickens: *The Buttle of Life* 1846-os első kiadását hétszáz, egy másik tíz dollárért ajánlja.) Különös értékük van a régi, híres műfordításoknak (pl. Bérczy Károlytól Puskin *Anyéginje*, Arany *Shakespeare fordításai*.) Külön értéket jelent a könyv ritkasága is. Ilyenek az ősnymtatás hőskorában nyomtatott könyvek, az „unicum”-ok. (A magyar vonatkozású könyvek közt a Hess nyomtatásában megjelent két könyv a legértékesebb.) Becsessé tehet egy könyvet eldobozták, vagy bevonták. Emeli a könyv értékét híres szerzők aláírása vagy dedikálása. Ezen kívül az illusztrációk, híres festők rajzai, vagy metszetei.

Nagyban hozzájárul a könyv értékéhez, ha a könyvhöz valami nevezetesebb ese-

mény fűződik, vagy híres nyomdász műhelyéből került ki; ha megvan az eredeti címlapja; ha a könyv szélesebb margójú; ha felvágatlan példány; ha tipográfiája eltér az átlagostól; ha különlegesen finom papírra nyomták, és még sok hasonló apróság.

A könyv állapota is befolyásolja a könyv értékét. Kötve van-e vagy fűzve? Milyen a kötés? Nem hibás-e? Becsesebbek a híres könyvkötők műhelyéből kikerült könyvek. Például a XVIII. század híres könyvkötői által kötött könyvek sokszorosan többet érnek. Magyar vonatkozásban a gyönyörű nagyszombati, debreceni, kolozsvári és pozsonyi kötések voltak a leghíresebbek. De persze a kötés és a kiállítás nem minden. Gondoljunk a millennium idején és a század elején kiadott

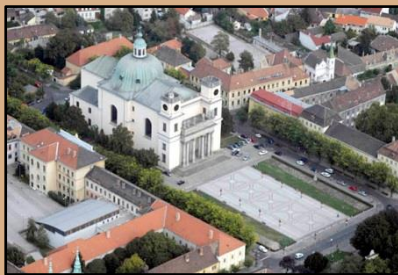
díszművekre. Ezeket tartalmuk miatt ma már senki sem vásárolja. Erre a sorsra jutott a századvégi Meyer-lexikon és a tizennyolc kötetes Pallas-lexikon. Az utóbbi a kötés árának kis hányadáért kapható.

Röviden összefoglalva tehát, a könyv értékének megállapításánál a legfontosabb szempontok: *a megjelenés időpontja, a példányszám, egykorú kötés, a könyvben a megjelenés óta beállott változás, a tartalmi érték, az illusztráció értéke, a nyomdai érték, a mű különleges tulajdonsága (pl. dedikálás), a kereslet és a kínálat, a különleges nyomda, s végül a mű szerepe a nemzetközi forgalomban, tehát a könyv világirodalmi értéke.*

Ezek mellett még sok egyéb tényező is befolyásolja az antikvár könyv értékének megállapítását.

In.: A könyvtáros 7 (1957/ 3) 223. p. (szerző nélkül).

Idei közgyűlésünkre és az azt követő konferenciára 2014. június 23-25. között várjuk a Kollégákat Vádra. Főrendező: Váci Egyházmegyei Könyvtár. Társrendező: Apor Vilmos Katolikus Főiskola Könyvtára



ÚJDONSÁG		ÚJDONSÁG	
	Welker, Michael ; ford. Gaál Botond és Petrő László		Köntös László
	Mi történik az úrvacsorában?		Részletek
	Hatvani István Teológiai Kutatóközpont		Dunántúli Református Egyházkerület
	Debrecen, 2013		Pápa, 2013